



## Kök Değerler Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi<sup>1</sup>

Mehmet Ali ER, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, [muhamedalier@gmail.com](mailto:muhamedalier@gmail.com), Türkiye, 0000-0003-4416-4421

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<b>Geliş :</b> 13.02.2024 <b>Kabul:</b> 27.04.2024 <b>Makale türü:</b> Araştırma makalesi	Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 2018-2022 yılları arasında kök değerler alanında yapılmış lisansüstü düzeyindeki çalışmaların çeşitli yönlerle değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu amaçla çalışmada 2018-2022 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Dairesi Tez Merkezi veri tabanında yer alan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmada Türkiye’de “kök değerler” konusunda 2018-2022 yılları arasında yapılmış olan 34 lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırma sonucunda kök değerler konusunda lisansüstü eğitim tezlerinin en fazla 2022 yılında hazırlandığı, en az lisansüstü eğitim tezlerinin ise 2019 ve 2020 yılında yapıldığı görülmüştür. Lisansüstü tezler incelendiğinde kök değerler konusunda en fazla yayının olduğu üniversitenin İnönü Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine oranla daha çok olduğu, konu bağlamında ise lisansüstü tezlerin çoğunluğunun eğitim ve öğretim alanında yazıldığı, bunun yanında Türk dili ve edebiyatı ve din alanında da tezlerin olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda kök değerler konusunda yapılan lisansüstü tezlerin büyük bölümünün nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak 2017 de yapılan müfredat değişikliğinde öğrencilere kazandırılmak istenen kök değerler ile ilgili Türkiye’de doktora türünde yeterli kadar lisansüstü çalışmaların olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca yapılan çalışmaların örneklem çözümlüğünü yazılı kaynakların olduğu ve öğrenci merkezli örneklem çalışmasının çok az olduğu belirlenmiştir. <b>Anahtar kelimeler:</b> On kök değer, değer, değerler eğitimi, lisansüstü tezler
<b>Atıf</b>	Er, M. A. (2024). Kök Değerler Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi. <i>International Journal of Progressive Studies in Education</i> , 2(1), 14-23. <a href="https://doi.org/10.5281/zenodo.11077391">https://doi.org/10.5281/zenodo.11077391</a>

## Evaluation of Graduate Level Studies on Root Values

Mehmet Ali ER, Bolu Abant İzzet Baysal University, [mehmetalier@ibu.edu.tr](mailto:mehmetalier@ibu.edu.tr), Türkiye, 0000-0003-4416-4421

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<b>Received:</b> 13.02.2024 <b>Accepted:</b> 27.04.2024 <b>Article type:</b> Research article	This study aims to evaluate the graduate studies conducted in the field of root values in Turkey between 2018-2022 in various aspects. A qualitative research method was used in the study. Document analysis was used as a data collection method in the study. For this purpose, the studies in the database of the Council of Higher Education Publication and Documentation Department Thesis Centre between 2018-2022 were examined. In the study, 34 graduate theses on ‘root values’ in Turkey between 2018-2022 were analysed. As a result of the research, it was seen that the most graduate education theses on root values were prepared in 2022, and the least graduate education theses were conducted in 2019 and 2020. When the graduate theses were examined, it was determined that İnönü University was the university with the highest number of publications on root values. It was determined that master's theses were more than doctoral theses, and in terms of subject matter, the majority of graduate theses were written in the field of education and training, as well as theses in the field of Turkish language and literature and religion. In line with the findings obtained, it was determined that most of the graduate theses on root values were carried out using qualitative research methods. As a result, it has been determined that there are not enough graduate studies in Turkey in the doctoral type related to the root values that students are expected to gain in the curriculum change made in 2017. <b>Keywords:</b> Ten root values, value, values education, graduate theses

<sup>1</sup>Bu makale 24-25 Aralık 2022 tarihleri arasında düzenlenen Ege 7th International Conference on Social Sciences adlı kongrede tam metin bildiri olarak sunulmuştur. Makele bildirinin genişletilmiş metin sürümüdür.

## **GİRİŞ**

Değerler eğitiminin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Milli birlik ve dayanışmanın kazandırılmasında yapıcı bir unsura sahip olan değerler, geçmişin birikimi olan kültürün devamlılığı konusunda da önemli bir rol oynamaktadır. İyice benimsenen değerler sağlam bir karakter inşasını da beraberinde getirmektedir. Bu çoğu ülkenin milli eğitim sisteminin temel amaçları arasında yer almaktadır.

Değer kelimesi ile ilgili birçok tanım yapılmaktadır. Güngör (2010) tarafından değer, “bir şeyin arzu edilebilir veya edilemez olduğu hakkındaki inançtır” şeklinde tanımlanmaktadır. Doğan (2007) “Kişinin yaşamında ve günlük alışkanlıklarında etkileri olan toplumsal davranışlar” biçiminde tanımlarken, Öncül (2000) ise “Herhangi bir nesne, varlık ya da faaliyete yönelik ruhsal, toplumsal veya estetik yönünden tanınan önem veya üstünlük derecesi” şeklinde ifade etmiştir. Türk Dil Kurumu tarafından ise “Bir şeyin önemini belirleyen soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık” ve “Bir ulusa ait olan sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerleri içeren maddi ve manevi öğelerin bütünüdür” şeklinde ifade edilmiştir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2022). Sosyal hayatın biçimlendirilmesini sağlayan değerler (Aydın, 2011) bireyin topluma uyumunu da kolaylaştırmaktadır (Özensel, 2003).

Geçmiş programlara bakıldığında değerlerin, ahlak ve karakter eğitimi adı altında kazandırılmak istendiği görülmektedir. Günümüzde ise değerler eğitimi başlığı altında verilmeye çalışılmaktadır (Keskin, 2008). Değerler eğitimi; karakter, çevre, manevi eğitim ve kişisel gelişim gibi alanları da içine alan geniş kapsamlı bir kavramdır (Yaşaroğlu, 2021). Değerler eğitimi, değerlerin kazandırılmasına yönelik ailede, okulda ve toplumda gerçekleştirilecek her türlü faaliyetler bütünüdür. Değerlerin milletlerin eğitimlerinin genel çerçevesinin belirlenmesinde de etkin bir rolü vardır. Bu bağlamda değerler eğitiminin verilmesi kaçınılmaz olmaktadır (Er, 2021). Ailede temelleri atılmaya başlanan değerlerin, çocukların davranışlarında yer edinmesi okuldan ve çevreden gelen desteklerle olmaktadır. Bu bağlamda değerler eğitimine yönelik etkinliklerin okulda ve okul dışı öğrenme ortamlarında artırılması istenen amaca ulaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Değerler eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalar ve ülkelerin eğitim sistemlerini bu doğrultuda düzenlemeleri değerlere olan ilgiyi arttırmıştır. Eğitim sistemimizde de 2017 yılında müfredat değişikliğine gidilmiş ve öğrencilere kazandırılmak istenen değerler “on kök değer” adı altında toplanmıştır. İlgili değişikliği içeren programlar 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibariyle uygulanmaya başlanmıştır. Belirlenen bu değerler şunlardır: Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017). Bu çalışmada 2018 yılı ile 2022 yılları arasında kök değerler ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çalışmalar incelenirken aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. 2018-2022 yılları arasında kök değerlerle ilgili yapılan lisansüstü tezler yıllara göre nasıl dağılımı göstermektedir?
2. 2018-2022 yılları arasında kök değerler eğitimi ile ilgili lisansüstü tezler üniversitelere göre nasıl dağılım göstermektedir?

3. 2018-2022 yılları arasında kök değerler ile ilgili lisansüstü tezler araştırma yöntemlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
4. 2018-2022 yılları arasında kök değerler ile ilgili lisansüstü tezler örneklem ve çalışma grubuna göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. 2018-2022 yılları arasında kök değerler ile ilgili lisansüstü tezler tez türüne göre nasıl dağılım göstermektedir.

## **YÖNTEM**

### **Araştırmanın Yöntemi**

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme, doküman incelemesi gibi veri toplama yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen algı ve olayların doğal bir ortamda gerçekçi ve bütünsel olarak ortaya konulmasına yönelik izlenen bir süreçtir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Doküman incelemesi, araştırılması istenen olay ve olgularla ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analiz edilmesini ifade etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Cansız Aktaş, 2015).

### **Veri Toplama Süreci**

Çalışmanın verileri “Ulusal Tez Merkezi” veri tabanında yayınlanan lisansüstü tez çalışmalarından elde edilmiştir. Bu doğrultuda 2018-2022 yılları arasında başlığında “kök değer” kelimeleri bulunan 34 lisansüstü tez bu çalışma kapsamında incelenmiştir.

### **Veri Analizi**

Çalışmada analiz edilen tezler; yayınladıkları yıllara göre, üniversitelere göre, araştırma yöntemine göre, örneklem ve çalışma gruplarına göre, lisansüstü tez türlerine göre sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulguların frekans değerleri tablolar halinde verilmiştir.

### **Sınırlılıklar**

Kök değerler konusunda yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirildiği çalışma YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan 2018-2022 yılları arasında yapılmış tezlerle sınırlıdır. Çalışma, başlığında “kök değer” kelimeleri bulunan tezlerle sınırlıdır.

## **BULGULAR**

YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yapılan tarama sonucunda 2018-2022 yılları arasında başlığında “kök değer” kelimeleri bulunan ve tam metni erişime açık 34 teze ait bulgular aşağıda verilmiştir.

### **Kök Değerler Konusunda Yapılan Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı**

Kök değerler alanında yapılmış olan tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 1’ de sunulmuştur.

**Tablo 1.** Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı (%)

Yıllar	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yüzde
--------	---------------	---------	--------	-------

	f	f	f	%
2018	-	-	-	-
2019	5	-	5	14.7
2020	5	-	5	14.7
2021	6	2	8	23.5
2022	16	-	16	47.1
<b>Toplam</b>	<b>32</b>	<b>2</b>	<b>34</b>	<b>100</b>

Tablo 1 incelendiğinde kök değerler konusunda en fazla çalışmanın 2022 yılında (16 adet %47.1) yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların tamamı yüksek lisans tezidir. Tablo 1 incelendiğinde en az çalışmanın 2019 ve 2020 yıllarında (5 adet %14.7) olduğu görülmektedir. Ayrıca 2018 yılında kök değerler konusunda yüksek lisans ve doktora tezlerinin yapılmadığı görülmektedir.

#### **Kök Değerler Konusunda Yapılan Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı**

Kök değerler konusunda yapılan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

**Tablo 2.** Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların üniversitelere göre dağılımı (%)

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yüzde
	f	f	f	%
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	-	2	5.8
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	-	1	2.9
Giresun Üniversitesi	1	-	1	2.9
Gazi Üniversitesi	2	-	2	5.8
Atatürk Üniversitesi	1	-	1	2.9
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	-	1	2.9
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	2	-	2	5.8
Ankara Üniversitesi	1	-	1	2.9
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	2	-	2	5.8
Marmara Üniversitesi	2	-	2	5.8
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	1	-	1	2.9
Sakarya Üniversitesi	1	-	1	2.9
Uşak Üniversitesi	-	1	1	2.9
Pamukkale Üniversitesi	1	-	1	2.9
İnönü Üniversitesi	2	1	3	8.8
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	-	1	2.9
Trabzon Üniversitesi	2	-	2	5.8
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	-	1	2.9
Dicle Üniversitesi	1	-	1	2.9
Bartın Üniversitesi	1	-	1	2.9
Siirt Üniversitesi	1	-	1	2.9
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1	-	1	2.9

Kastamonu Üniversitesi	1	-	1	2.9
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	-	1	2.9
Akdeniz Üniversitesi	1	-	1	2.9
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1	-	1	2.9
<b>Toplam</b>	<b>32</b>	<b>2</b>	<b>34</b>	<b>100</b>

Tablo 2 incelendiğinde kök değerler alanında en fazla tez çalışmasının İnönü Üniversitesinde (3 adet %8.8) olduğu görülmektedir. Ayrıca 2018-2022 yılları arasında doktora tezinin sadece İnönü ve Uşak Üniversitelerinde (1 adet %2.9) olduğu görülmektedir.

#### **Kök Değerler Konusunda Yapılan Çalışmaların Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı**

Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımları Tablo 3'te sunulmuştur.

**Tablo 3.** Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı (%)

Yöntem	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yüzde
	f	f	f	%
Nicel	-	1	1	2.9
Nitel	31	1	32	94.1
Karma	1	-	1	2.9
<b>Toplam</b>	<b>32</b>	<b>2</b>	<b>34</b>	<b>100</b>

Tablo 3 incelendiğinde kök değerler konusunda yapılan tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımları incelendiğinde en fazla nitel araştırma yönteminin kullanıldığı (32 adet %94.1) görülmektedir. Doktora alanında ise kullanıla nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin sayısının eşit olduğu (1 adet %2.9) görülmektedir.

#### **Kök Değerler Konusunda Yapılan Çalışmaların Örneklem ve Çalışma Gruplarına Göre Dağılımı**

Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların örneklem ve çalışma gruplarına göre dağılımları Tablo 4'te sunulmuştur.

**Tablo 4.** Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların örneklem ve çalışma gruplarına göre dağılımı (%)

Örneklem Grubu	Yüksek Lisans/Doktora	Yüzde
	f	%
Doküman	24	70.5
İlkokul öğrencileri	1	2.9
Ortaokul öğrencileri	4	11.7

Üniversite Öğrencileri	1	2.9
Öğretmenler	2	5.8
Akademisyen ve doküman	1	2.9
Öğretmenler ve doküman	1	2.9
<b>Toplam</b>	<b>34</b>	<b>100</b>

Tablo 4 incelendiğinde kök değerler konusunda örneklem ve çalışma gruplarına bakıldığında en fazla tercih edilen grubun dokümanlar (24 adet %70.5) olduğu görülmektedir. Ayrıca, çalışama gruplarında ilkokul, ortaokul ve üniversite öğrencilerinin de olduğu görülmektedir.

#### **Kök Değerler Konusunda Yapılan Çalışmaların Lisansüstü Tez Türüne Göre Dağılımı**

Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların tez türüne göre dağılımları Tablo 5'te sunulmuştur.

**Tablo 5.** Kök değerler konusunda yapılan çalışmaların lisansüstü tez türüne göre dağılımı (%)

<b>Tez Türü</b>	<b>f</b>	<b>Yüzde</b>
Yüksek Lisans	32	94.1
Doktora	2	5.8
<b>Toplam</b>	<b>34</b>	<b>100</b>

Tablo 5 incelendiğinde kök değerler konusunda gerçekleştirilen çalışmaların lisansüstü tez türüne göre dağılımı incelendiğinde 34 tez çalışmasının 32'si (%94.1) yüksek lisans tez kademesinde, 2'si (%5.8) doktora kademesinde gerçekleştirilmiştir.

#### **SONUÇ VE TARTIŞMA**

Kök değerler alanında Türkiye'de 2018-2022 yılları arasında gerçekleştirilen yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının incelendiği bu çalışmada kök değerler konusundaki eğilimlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında incelenen tezler yayımlandıkları yıllar, üniversite, araştırma yöntemi, örneklem ve çalışma grubu ve lisansüstü tez türüne göre değerlendirilmiştir. Değerlendirilen 34 lisansüstü tezlerin 32'sinin yüksek lisans, 2'sinin doktora tez türünde yazıldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda kök değerler konusunun doktora tezlerin yeterince çalışılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elbir ve Bağcı (2013) ve Baş ve Beyhan (2012) tarafından yapılan çalışmalarda da buna paralel sonuca ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında değerlendirilen tezlerin en çok İnönü üniversitesinde hazırlandığı tespit edilmiştir. Bunun yanında Atıcı ve Kurtay (2020) ve Avar ve Ilıcan (2018) tarafından yapılan çalışmalarda okul öncesi eğitim alanında değerler kapsamında Gazi Üniversitesi'nin ilk sıralarda yer aldığı tespit

edilmiştir. Aynı şekilde Küçüközer (2016) tarafından gerçekleştirilen çalışmada değerler eğitimi kapsamında da doktora alanında en fazla tezin Gazi Üniversitesinde savunulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin incelenmesi sonucunda kök değerlerle ilgili yeterli sayıda çalışmaların olmadığı ancak son yıllarda kök değerlere ilişkin çalışmaların sayısında bir artışın olduğu görülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmaların çoğunluğunu yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Çalışmaların örneklemin çoğunluğunu yazılı kaynakların oluşturması ve öğrenci merkezli örneklem çalışmasının çok az olması belirlenen diğer sonuçlardır.

## **ÖNERİLER**

Araştırma sonucunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- Kök değerler konusunda doktora kademesinde çalışmaların arttırılması,
- Öğrenci merkezli örneklem çalışmalarına daha fazla yer verilmesi,
- Öğretmen ve diğer paydaşların bulunduğu örneklem gruplarına yönelik çalışmalar yapılması,
- Araştırma yöntemlerinde nicel ve karma yöntemli çalışmaların sayılarının arttırılması,
- 2022 yılından itibaren kök değerlerle ilgili yapılan çalışmaların değerlendirilmesi önerilmektedir.

## **Etik Metni**

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

## **Yazar Katkı Oranı**

Yazarın bu makaleye katkı oranı, %100'dür.

## **Çıkar Çatışması Beyanı**

Makalenin bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur.

## **Etik Onay**

Bu araştırma etik onayı gerektirmemektedir.

## **KAYNAKÇA**

Atıcı, V. O. ve Kurtay, A. (2020). Türkiye’de okul öncesinde duyu eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(6), 3420-3427.

Avar, G. ve Ilıcan, S. (2018). Okul öncesi fen eğitimi alanında Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (2013-2017). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(71), 1-16.

Aydın, M. (2011). Değerler işlevleri ve ahlak. *Eğitim Bir-Sen*, (19), 39-45.

- Baş, G. ve Beyhan, Ö. (2012). Türkiye’de değerler eğitimi konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi, 10(24), 55-77.*
- Cansız Aktaş, M. (2015). Nitel veri toplama araçları. M. Metin (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 337-371). Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, İ. (2007). Türk eğitim sisteminde değer sorunu. R. Kaymakcan, S. Kenan, H. Hökelekli, Ş. Arslan ve M. Zengin. (Eds.). *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* (s. 614-633). İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Elbir, B. ve Bağcı, C. (2013). Değerler eğitimi üzerine yapılmış lisansüstü düzeyindeki çalışmaların değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic ,8(1), 1321-1333.*
- Er, M. A. (2021). Değerlerin tanımı ve sınıflandırılması. M. Turan ve E. Bozkurt. (Eds.). *Karakter ve Değerler Eğitimi* (s.51-80). Ankara: Vize Basın Yayın.
- Güngör, E. (2010). *Değerler psikolojisi üzerine araştırmalar*. İstanbul: Ötüken Yayıncılık.
- Keskin Y. (2008). *Türkiye’de sosyal bilgiler öğretim programlarında değerler eğitimi: Tarihsel gelişim, 1998 ve 2004 programlarının etkinliğinin araştırılması* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Küçüközer, A. (2016). Fen bilgisi eğitimi alanında yapılan doktora tezlerine bir bakış. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi, 10(1), 107- 141.*
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Müfredatta yenileme ve değişiklik çalışmalarımız üzerine*. [https://ttkb.meb.gov.tr/meb\\_iys\\_dosyalar/2017\\_07/18160003\\_basin\\_aciklamasi-program.pdf](https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/18160003_basin_aciklamasi-program.pdf) adresinden edinilmiştir.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi, 1(3), 217-240.*
- Türk Dil Kurumu. (2022). *Güncel Türkçe Sözlük*. <http://www.tdk.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Yaşaroğlu, C. (2021). Karakter gelişimi ve eğitimi. M. Turan ve E. Bozkurt. (Eds.). *Karakter ve Değerler Eğitimi* (s. 19-49). Ankara: Vize Basın Yayın.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin yayıncılık.



### **EXTENDED ABSTRACT**

Values are abstract concepts that are indispensable for society, which ensure the solidarity and unity of individuals and enable them to be productive citizens. Values provide social harmony by guiding the lives of individuals. Trying to make students acquire the values accepted by society in the education program prevents individuals from being excluded by society and ensures their integration with society. Values, which have a constructive element in the acquisition of national unity and solidarity, also play an important role in the continuity of culture, which is the accumulation of the past. Well-adopted values bring along the construction of a solid character.

There are many definitions of the word value. Güngör (2010) defines value as ‘the belief that something is desirable or undesirable’. Doğan (2007) defines it as ‘social behaviors that have effects on a person's life and daily habits’, while Öncül (2000) defines it as ‘the degree of importance or superiority recognized in terms of spiritual, social or aesthetic aspects for any object, being or activity’. The Turkish Language Association defines it as ‘The abstract measure that determines the importance of something, the value of something’ and ‘The whole of the material and immaterial elements including social, cultural, economic and scientific values belonging to a nation’ (Türk Dil Kurumu [TDK], 2022). Values that provide the shaping of social life (Aydın, 2011) also facilitate the individual's adaptation to society (Özensel, 2003).

When we look at the past programs, it is seen that values were intended to be taught under the name of moral and character education. Today, it is tried to be given under the title of values education (Keskin, 2008). Values education is a comprehensive concept that includes areas such as character, environment, spiritual education, and personal development (Yaşaroğlu, 2021). Values education is the whole of all kinds of activities to be carried out in the family, school, and society for the acquisition of values. Values also have an active role in determining the general framework of the education of nations. In this context, it is inevitable to provide values education (Er, 2021). Values, the foundations of which begin to be laid in the family, take place in children's behaviors with the support of the school and the environment. In this context, increasing the activities for values education in school and out-of-school learning environments will facilitate achieving the desired goal.

This study aims to evaluate the graduate studies conducted in the field of root values in Turkey between 2018-2022 in various aspects. A qualitative research method was used in the study. Document analysis was used as a data collection method in the study. For this purpose, the studies in the Thesis Center database of the Publication and Documentation Department of the Council of Higher Education between 2018-2022 were examined.

In the study, 34 graduate theses on "root values" in Turkey between 2018-2022 were examined. In this context, theses were categorized in terms of some variables such as year of publication, university, method/model and design, sample-study group, thesis type, etc. As a result of the research, it was seen that the most graduate theses on root values were prepared in 2022 and the least graduate theses were prepared in 2019 and 2020. When the graduate theses were examined, it was determined that İnönü

University was the university with the highest number of publications on root values. It was determined that master's theses were more than doctoral theses, and in terms of subject, the majority of graduate theses were written in the field of education and training, but there were also theses in the fields of Turkish language and literature and religion. In line with the findings obtained, it was determined that most of the graduate theses on root values were carried out using qualitative research methods. In these studies, in which the document analysis method is used as the data collection method, the majority of the sample consists of written sources. In addition, it was determined that there were also study groups in which students and teachers were used.

This study, which analyses the master's and doctoral thesis studies conducted in the field of root values in Turkey between 2018-2022, it is aimed to determine the trends in root values. The theses examined within the scope of the study were evaluated according to the years of publication, university, research method, sample and study group, and type of graduate thesis. It was determined that 32 of the 34 graduate theses were written in master's thesis type and 2 of them were written in doctoral thesis type. In this context, it was concluded that the subject of root values was not sufficiently studied in doctoral theses. In the studies conducted by Elbir and Bağcı (2013) and Baş and Beyhan (2012), a parallel conclusion was reached.

It was determined that the theses evaluated within the scope of the study were mostly prepared at İnönü University. In addition, in the studies conducted by Atıcı and Kurtay (2020) and Avar and Ilıcan (2018), it was determined that Gazi University ranked first within the scope of values in the field of preschool education. Likewise, in the study conducted by Küçüközer (2016), it was concluded that the highest number of theses in the field of doctorate in the field of values education was defended at Gazi University.

As a result of the examination of the theses, it is seen that there are not enough studies on root values, but there has been an increase in the number of studies on root values in recent years. In addition, the majority of the studies are master's theses. The fact that the majority of the sample of the studies is composed of written sources and that there are very few student-centered sample studies are other results.

As a result of the research, the following suggestions were given:

- Increasing studies on root values at the doctoral level,
- Giving more space to student-centered sample studies,
- Conducting studies for sample groups including teachers and other stakeholders,
- Increasing the number of quantitative and mixed-method studies in research methods,
- From 2022 onwards, it is recommended to evaluate the studies on root values.